

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 14Svp/16/2022
Identifikačné číslo spisu: 9622200284
Dátum vydania rozhodnutia: 30. novembra 2022
Meno a priezvisko: JUDr. Petra Príbelská
Funkcia: predsedníčka senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2022:9622200284.1

UZNESENIE

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Petry Príbelskej, PhD. a členov senátu JUDr. Mariána Trenčana, prof. JUDr. PhDr. Petra Potáscha, PhD., JUDr. Mariána Fečíka a JUDr. Kataríny Cangárovej, LL.M, PhD., v právnej veci žalobkyne: F. Z. S., G. Y. XXX/XX, XXX XX G., proti žalovanému: subjekty podľa § 312d písm. a/ a b/ SSP, v konaní vo veci ústavnosti a zákonnosti volieb do orgánov územnej samosprávy a do volieb samosprávy krajov, takto

r o z h o d o l :

Žaloba sa o d m i e t a.

Účastníci konania n e m a j ú p r á v o n a náhradu trov konania.

O d ô v o d n e n i e

1. Žalobkyňa ako verejný pozorovateľ podľa § 27 ods. 3 zákona č. 180/2014 Z.z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov podala dňa 9. novembra 2022 na pošte žalobu označenú ako podnet na preverenie ústavnosti a zákonnosti volieb (žaloba doručená Najvyššiemu správneému spadu Slovenskej republiky dňa 10.11.2022, ktorou sa domáhala prešetrovania sčítania hlasov poslancov mestského zastupiteľstva mesta Bytča, ďalej prešetrovania sčítania hlasov primátora mesta Bytča, ďalej prešetrovania sčítania hlasov poslancov a županov do vyššieho územného celku. Žalobkyňa sa ako verejný pozorovateľ osobne zúčastnila volieb vo volebnom okrsku č. 4 v meste Bytča. Zároveň žiadala prešetriť sčítanie hlasov aj v ostatných volebných okrskoch, ktoré boli zriadené na území mesta Bytča.

2. Podľa § 27 ods. 3 zákona č. 180/2014 Z.z. vo volebnej miestnosti majú právo byť prítomné aj iné osoby, ktoré prejavili záujem o pozorovanie priebehu volieb a sčítavania hlasov. Tieto osoby možno z volebnej miestnosti vylúčiť, len ak by bol ohrozený priebeh hlasovania, sčítavania hlasov alebo z dôvodu nedostatočnej kapacity volebnej miestnosti.

3. Podľa § 312c zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „SSP“), žalobcom je

- a) kandidát na funkciu v orgáne územnej samosprávy, ktorý nebol zvolený, ak získal aspoň 10% platných hlasov; tento žalobca môže napadnúť voľby len vo volebnom obvode, v ktorom kandidoval,
- b) politická strana alebo politické hnutie alebo ich koalícia, ktorá podala platnú kandidátnu listinu podľa osobitného predpisu, alebo
- c) 10% oprávnených voličov príslušného volebného obvodu.

4. Podľa § 312d SSP žalovaným je

- a) každá politická strana, každé politické hnutie alebo každá ich koalícia, ktorá získala v napadnutých voľbách zastúpenie v obecnom zastupiteľstve, miestnom zastupiteľstve, mestskom zastupiteľstve alebo v zastupiteľstve samosprávneho kraja, alebo každý zvolený nezávislý kandidát, ak sa konanie týka volieb do obecného zastupiteľstva, miestneho zastupiteľstva, mestského zastupiteľstva, alebo zastupiteľstva samosprávneho kraja,
- b) starosta obce, starosta mestskej časti, primátor mesta alebo predseda samosprávneho kraja zvolený v napadnutých voľbách, ak sa konanie týka volieb starostu obce, primátora mesta, starostu mestskej časti alebo predsedu samosprávneho kraja.

5. Podľa § 312e SSP žaloba musí byť podaná v lehote desiatich dní odo dňa zverejnenia celkových výsledkov volieb.

6. Najvyšší správny súd najprv zistil, že žaloba vo veci zákonnosti volieb bola podaná včas, teda do desiatich dní odo dňa zverejnenia celkových výsledkov volieb.

7. Keďže žalobkyňa žalovaného neoznačila, najvyšší správny súd vychádzal zo zákonného okruhu subjektov podľa § 312d SSP.

8. Z dôvodu, že žaloba bola podaná žalobkyňou, ktorá bola verejným pozorovateľom najvyšší správny súd dospel k záveru, že bola podaná zjavne neoprávnenou osobou, pretože verejný pozorovateľ v zmysle citovaného ustanovenia § 312c SSP nespĺňa podmienku aktívnej žalobnej legitímácie a nie je oprávnený na podanie tzv. volebnej žaloby. Toto oprávnenie zákon priznáva len neúspešným kandidátom v príslušnom volebnom obvode, politickým stranám alebo hnutiam, či ich koalíciám, ktoré podali platnú kandidátnu listinu podľa osobitného predpisu, alebo 10% oprávnených voličov príslušného volebného obvodu. Žalobkyňa nespĺňa ani jeden z uvedených predpokladov.

9. Podľa § 97 SSP, ak tento zákon neustanovuje inak, správny súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže správny súd konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“).

10. Podľa § 98 ods. 1 písm. e/ SSP správny súd uznesením odmietne žalobu, ak bola podaná zjavne neoprávnenou osobou.

11. Vzhľadom na to, že nedostatok aktívnej procesnej legitímácie na podanie žaloby vo volebných veciach je neodstrániteľnou prekážkou, ktorá neumožňuje súdu ďalej vo veci konať, postupoval Najvyšší správny súd podľa § 98 ods. 1 písm. e/ SSP a žalobu odmietol ako podanú zjavne neoprávnenou osobou.

12. O náhrade trov konania bolo rozhodnuté podľa § 170 písm. a/ SSP, lebo žaloba bola odmietnutá.

13. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 5:0.

Poučenie :

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.

